

JAUNAIS CĒS

Agrofirmas „Sarkanais Oktobris“ laikrokssts

VINGE LATVIJAI

Cena 5 kpl.

LAUKS PĒC LAUKA tiek piepildīts ar vasaraļu graudaugu sēklām. Valda brīnišķīgs laiks, kad ēriboj mehanizatoriem tas jāizmanto. Darbā vīni izbrauc agri no rīta un tiņai vēlu vakarā met mieru. Un nav arī nekāds brīnumus, ka daudz tiek padarīti. Kārtā pienākusi arī saknaujumi.

ATTELĀ: Kolektīvās saliniecības «Sarkanais Oktobris» pirmā ražošanas leirknā mehanizatori un sējēji P. Leonovs, S. Rubāns, J. Vulāns, J. Rudzāts, V. Solovjovs un V. Bečs. Darbs, ko vīni veikuši, izcejas ar labu kvalitāti.

AUGUSTS EGLOJS

Nāc nākama, Lielā diena,

visi bērni tevi gaida...

JASMUIZĀ rīt plaši tiek svinētas Lieldienas, to scenāriju sagatavojušas muzeja vadītāja Baiba Dūmane un režisore Rasma Paegle. Svētki sākpies ar Raiņa kolhozi jaunā valdes priekšsēdētāja Leonarda Spūja iesvētīšanu amatā, kas notiks baznīcā, tad visi dalībnieki sapulcēsies parkā pie šūpolēm. Te notiks Lieldienu izdarības, dziedās ansambla «Credo» bijušā solista Gunta Veita grupa (Latvijas Valsts konservatorija), piedalīsies Jāna Purina (Rīgas Tehniskā Universitāte), Aizkalnes pagasta etnogrāfiskais ansamblis, Nacionālā teātra aktieri Zigfrīds Neimanis un Voldemārs Sorins, notiks Sutru lauku kapellas koncerts, darbosies dalījumā iestrādājumu tirdziņš, bairiša kiosks. Sākums pulksten 14.00.

«UGUNIS PAR DAUGAVU» — lasiet 2. lappusē.

Materiāls atbalsts Basketbola federācijai

1935. gadā notika Eiropas pirmās meistaracikstes basketbolā virlešiem, lielus panākumus guva Latvijas izlases komanda, kura izcīnīja pirmo vietu. Tas bija spīdošs panākums. Gan līdz šim sacensībām, bet sevišķi pēc tik lieliskas uzvaras basketbols Latvija izvirzījās par vadošo sporta veidu un alzvadīto gadu gājumā, tagad to varam droši teikt, šo vadošo vietu nav arī pazaudejīs. Mūsu basketbolisti mazās Latvijas vārdū aiznesuši tālu pasaulei.

Sobrid ir laiks atcerēties to gadu izciļo uzvaru, iamējēj Latvijas Basketbola federācija laikā no 3. līdz 7. maijam Rīgā organizē Latvijas virlešu basketbola izlases komandas uzvaras Eiropas pirmajās meistaracikstes 55. atceres gadu sacensības ar vairāku ārzemju komandu, kuras piedalījās sacensībās arī tornejs, līdzdalību, kā arī vairākus citus šīs jubilejas pasākumus. To organizēšanai paredzēts izlietot ap 49 tūkstošiem rubļu.

Orgkomitejas un federācijas goda priekšsēdētājs M. Ramāns, Federācijas priekšsēdētājs U. Grāvītis ierosinājuši sniegt materiālo, palīdzību sī varīgā notikuma sariņošanai. Agrofirma «Sarkanais Oktobris» atbalsta to, Latvijas Basketbola federācijai pārskaitīja pusotra tūkstoša rubļu.

Pienenītes ziedēšana

6. aprīli kolhoza «Nākotne» kultūras namā notika mehanizētās slaukšanas meistarū kluba «Pienenīte» un rajona pirmrindnieku salidojums. Ielūgumā C. Dineres vārdi:

«Uz cietās un peļķas zemes ik cilvēks ir maza saule...»

Viesus sagaida svētku noskapojuma sapostas telpas, kapellas «Sutri» koncerts. Skan mūzika, dziesmas... Piesaista Livānu stikla fabrikas Izstrādājumu izstāde, grāmatu un stikla Izstrādājumu pārdošana.

Tikšanos atklāj ARA «Prelli» priekšsēdētājs Jānis Vucēns, kurš uzrunājot kļātēsos, tēc, ka zemnieka gods tiek novērtēts, arī cīldinot darba tikumumā.

Uz salidojumu uzaicināti 230 dalībnieki, tie ir mehanizētās slaukšanas meistarū, darba pirmrindnieki, saliniecību vadītāji un speciālisti.

Mehanizētās slaukšanas meistarū kluba «Pienenīte» tikšanos vada tā prezidente Valentina Sidorova («Sarkanais Oktobris»). Viņa nosauc slaučējus, kas guvušas viasaugstakos rezultātus, piemin, ka pirmo vietu republikā ieguvusi mūsu agrofirmas pirmrindniece Marija Lazareva (8083 kg no katras govs), otrajā vietā Ruta Vadapa-

le (8029 kg) no Dobeles rajona agrofirmas «Terveite».

Jāplezīmē, ka klubā «Pienenīte» biedru skaitā vislielākais ipatsvars ir mūsu agrofirmas mehanizētās slaukšanas meistarām (no 118 — 31, tas ir, 26 procenti, bet kopā ar 8 jaunuzņemtājām — vairāk nekā 38 procenti).

ĀRA «Prelli» galvenā zootehnīce Helēna Veikšāne savā uzrunā atzīmē, ka galvenais uzdevums ir pabarot cilvēkus ar labas kvalitātes produktiem, un te derētu atcerēties veco Latvijas slavu pasaules mērogā. Viņa novel salidojuma dalībniekiem, lai vairāk spīdētu saule visās dzīves sfērās.

Kolhoza «Zelta vārpa» galvenā zootehnīce Janina Valtere godina darba darītājus, kuri savas dienas uzsāk rīta agrumā un beidz vēlās vakara stundās. Ar dzejas vārdiem un laba vēlējumiem uzstājas Miss Modere — Ārija Grigorjeva no Raiņa kolhoza. Siera rūpniecības pārstāve Valentīna Deksne novel iegūt daudz labas kvalitātes piena un pilnus šķūnus laba, smaržīga siena. Mūsu agrofirmas slaucēja Viļa Conka dalās savā darba pieredzē.

Seko jaunu biedru uzņemšana: klubs papildinās

(Nobēgums 3. lpp.)

Brīnumi – darbs, tradīcijas

Laimigs ir tas, kas pāzīst Lieldienu olu krāsošanas prieku. Jauns valvecs mazs vai liels — katrs tad piedalās brīnuma dzīmšanā. Jo, kad liec olu

sīpolu mizu, kumelišu vai citu augu novārijumā, kad apsien ap olu putraimus, skujīnas vai sūnas, kad to ietin krāsainā lupačinā, nekad nevar zināt, kas galā iznāks. Viss klūst skaidrs tikai tad, kad vārišana beigusies. Kādas negaidītas musturu kombinācijas nokrāsu bagātības! Ari olu krāsošana ir savi mākslas meistari, kas pārnem vecmāmīnu un vecvēcmāmīnu pieredzi.

Tas pats negaidītīgais efekts, tās pašas brīnuma galdas pāzīstamas ar keramikiem. Vinu darba valnagojums ir cepli atvēršana. Kādas fāntastiskās topu pārejas lezalgojas gatavais pods, šķīvis, vāzel! Un neviens nav citam līdzīgs — tāpat kā cilvēki dzīvē.

Tautas māksla ir kā milzīgs sazarots koks, kura saknes tradīciju veidā stiepjas cauri gadīsimiem. Vēstures pētījumi rāda, ka tam tautas mākslas zaram, kuram ir sava lepns vārds — Latgales keramika — saknes stīgo, gandrīz četrā tūkstošu gadu garumā. Tā dēvētais auklas keramikas darinājumi — ūjāja pusē bila pazīstami jau otrajā gadu tūkstoši pirms mūsu ēras.

Tācu mūsu agrofirmā strādājošā keramika Aleksandra Reča (attēlā) spožā, daudzkrāsainā vāze diezinā vai justos tā tālā trauka radīniece, — vāzel tas ilktos pārāk primitīvs. Simtiem podnieku paaudžu vajadzēja ieguldīt lielu darbu, neatlaicīgus meklējumus un brīnišķīgus jaunatklājumus (10. gadsimtā —

samtā — podnieka ripu, 15. gadsimtā — glazūras), līdz Latgales keramikas zaram radās jauni atzari no kuriem viens no viskrāsnākajiem ir Silajānu keramikas atzars.

Mūsu mākslas zinātnē tajā izcel divus arī pasaulei rāzīstamus vārdus — Andrejs Paulāns un Polikarps Vilcāns. Abi dzimuši un augusi Silajānos, abi mācījušies no saviem tēviem — «vienkāršiem» Latgales podniekiem, abi 1937. gadā izstādē Parīzē ieguvuši zelta medaļas. A. Paulāna darbiem raksturīgi plastiski virsmas rotājumi, bet P. Vilcānam — smalks grafisks raksts.

Aleksandrs Rečs pīeskaita sevi Polikarpa Vilcāna tradīciju turpinātājiem. Ari vīnš podniecības mākslu apguvis nevis augstās skolās, bet pie savā kruštēva — Polikarpa Cernavskā. Savukārt arī

pašam Aleksandram jau ir izskolotis māceklis, kas stājas vinam blakus pie podnieka ripas — Vladimirs Ivanovs.

Tā, lūk, kuplo tautas mākslas koka vainags, zalo un plaukst tajā Latgales keramikas Silajānu atzars. Mainījusies «galvapsilsēta» — Silajānu vietā tagad ir Rēzekne, kur keramiku sazarotās dinastijas apvienojušās Andreja Paulāna Tautas mākslas studijs. Labs podnieka mākslas pazīnēs starp citiem atšķirs mūsu Aleksandra Reča darbus. No grafiskotām rotājumiem vīnš iepācējienīs saulītā, tāpat kā «līlīstīviem», viņam tika, mi ir brūne, zali glazūras toni un zeltainā — saules krāsa.

Cik ilgi jāmācās, lai klūtu par keramiku? — es iautāju Aleksandram.

— Lai kam gan visu mūžu, — vīnš atbild un

pastāsta par pirmo paša rokām veidoto šķibo kružīti, kuru darinājis piecu gadu vecumā, un par pirmo paša krāsns «cepum», kas bijis «gatavs» tikai piektajā «piegājienā».

Toties tagad, kad jau seši gadījumi pavadīti podnieka darbā, ir grūti saskaitīt tos dekoratīvos šķīvus, vāzes, puķu podus, servizes, krūzes, kas, viņa roku darināti, aizceļojuši ne tikai pa visu Latviju, bet arī daudzām citām republikām, valstīm, kontinentiem. Pats lielākais notikums tuvākājā nākošā gaidām aprīla beigās — Rietumvācijā par redzēta P. Cernavskā audzēknu J. Caica, V. Babra un A. Reča darbu izstādē. Bet rudeni — pasaules radatirgus Zviedrija. Tā Aleksandrs Rečs ne mūsu puses laužu tēkalstuma alkā pasaulei tālu.

Lilija LAUCE

Pienenītes ziedēšana

(Sākums 1. lpp.)

ar 32 mehanizētās slaukšanas meistariem. Darba kārtībā paredzēta jaunas klubas vadības ievēlēšana, bet visi dalībnieki vienbalsīgi atstāj to pašu vadību, tas ir: prezidenti Valentīnus Sidorovu, vietniekus Agneju Ivanovu (Leņina kolhozs) un Genorzu Kondavnieci («Rūsos»), kā arī sekciju vadītājus: «6000» sekcijs — Antoninu Stepankovu («Sarkanais Oktobris»), «5000» sekcijs — Annu Aleksandroviču (Raina kolhozs) un «4000» sekcijs — Vitāliju Upenieku («Rozupe»), ievēlē klubu padomī — par prieķssēdētāju Gunču Baraņuniemi («Līvāni»), par vietniekiem — ARA «Preiļi» prieķssēdētāju vietnieku Andreju Ostrovski un Helēnu Veikšāni, kā arī 6 padomes locekļus.

Tiek nolemts nākamajā gadā salidojumu rīkot Raina kolhozā, ja būs uzceļts jaunais kultūras nams, bet ja ne, — tad Leņina kolhozā.

Kluba biedrus un pirmrindniekus uzrunā arī bijušais klubas padomes prieķssēdētājs Alberts Egliņš, teikdams, ka šādi saņemotu rāda gandarījumu par padarīto darbu. Jānis Vucēns izsaka vēlējumu, lai televīzijā jubilejās godinātu arī lauksaimniecības darba darītājus.

Andrejs Ostrovskis nolasā pavēlī par pirmrindnieku apbalvošanu par 1989. gada darba rezultātiem. Loti bieži tiek pieminēts «Sarkanais Oktobris».

Tad seko Stučkas rajona kultūras nama ansambla «Paradokss» koncerts.

Pēc koncerta kultūras nams «pagrabīnā» visi var

iestiprināties, jo, atsaucoties uz kolhoza «Nākotne» un orgkomījas iniciatīvu, Livānu patēriņāju biedrība sagatavojuši loti daudzveidīgu kulinārījas izstrādājumu sortimentu. Seit ne tikai var kārtīgi ieturēt pusdienu, bet arī pamācīties galda ser�ešanu, un dekorēšanu. Viss ir loti garšīgs un gaumīgi noformēts.

Visu laiku visur pavada mūzikā un skanīgas latviešu dziesmas. Var pat izdejoties.

Mehanizētās slaukšanas meistarū kluba «Pienenītes» locekļu un citu darba pirmrindnieku salidojums bija loti pārdomāts un labi organizēts. Par to jāsaka liels paldies orgkomitejai. Šī salidojuma cilvēki jutās kā istos svētkos, kas deva gandarījumu par pāveikto un radītu darba sparu — iedvesmu turpmāk strādāt vēl ražīgāk un intensīvāk.

V. RUTKOVSKA

4. GOVIM VAJADZIGA LOPBARIBA

Nepieciešama zāles lopbarība, bagāta ar karotīnu, bet nabadzīga ar kokšķiedru, tad mazāk vajag spēkbarības.

Gadā no govs iegūt 5 000 kilogramus piena var tad, ja dienā izēdina 16 kilogramus zāles sausnas, ko nodrošina ar 32 kilogramiem skābpiena jeb 20 kilogramiem laba siena. To var sagatavot tikai tad, ja zāle laikus noplauta — no galveno augu plaukšanas līdz ziedēšanai, tās sākumā jau daudz kokšķiedras. Tātad jāplauj pirms, jo ziedēšanas laikā un pēc tam loti strauji pāzemīnās barības vērtība — pagremojamā proteīne un vitamīnu saturs, ievērojami pieaug kokšķiedras daudzums, paslīktinās sagremojamība, tātad līdz ar to pāzemīnās govs produktīvā ražotspēja.

Mūsu salīmniecībā sienu ražo ar lielu kokšķiedi-

ras daudzumu. Sagremojamā proteīna ievākums, zāli plaujot pēc ziedēšanas, ir tikai 40—50 procenti no tā daudzuma, ko iegūtu, plaujot ziedēšanas sākumā.

Karotīna ieguve samazinās vēl straujāk. Ekonomisti var aprēķināt, ka, ieguldot darbu zāles sienas sagatavošanai, ekonomiskais efekts ir daudzāk lielāks, nekā vieglā sagatavībām, pāraugušajam sienam.

Ari ganībās nepāraugušā zelmeni govis dod vairāk piena. Dienā apēdot 90 kilogramus zāļas masas, no tās vien ražo 18 kilogramus piena, bet lai iegūtu vēl lielāku daudzumu, jāpiebaro ar spēkbarību. 70 kilogrami ganību zāles nodrošina 15 kilogramus piena.

Lopbarības kvalitātē liešā mērā ietekmē piena produktivitāti. Ja slaucamām govinam dodam tik skābsieni, cik var apēst, tad no

I klases varētu diennaktī ražot 15 kilogramus, no II klases — 10, un no bezklases — tikai 5 kilogramus.

I klases siens satur ap 0,5 barības vienībām, bet bezklases — tikai 0,29 barības vienības. No tā var secināt, cik liela nozīme piena ražošanā ir kvalitatīvai lopbarībai.

Tātad, pirmais un galvenais noteikums ir nodrošināt govis ar augstvērtīgu zāles lopbarību, kurā ir visas nepieciešamās vielas. Pilnībā var iztikt bez lopbarības saknēm, kuru audzēšana tik loti darbītīgā, prasa arī pareizi uzglabāšanu; ja tās sāk bojāties, ir melnas, tad satur daudz nitritu — asins indi. Rodas smagi organisma saindēšanās gadījumi.

Tātad, vasārā dosim govinam labu zāles lopbarību, bet ziemā — labu zāles slienu.

V. RUTKOVSKA

apsvelcot viens otru, sūtīja krāsotas olas.

Otra legenda ir šāda: pēc Kristus nāvēs 7 jūdi sapulcējās uz mielastu. Ēdienu kārtē bija cepta vista ar cieti novārītam olām. Mielasta laikā viens no viesiem, atcerēdamies uz nāvi notiesāto Jēzu, sacīja, ka mirušais trešā dienā augšāmcīles. Mājas salīmnieks kategoriski iebilda: «Ja tikko ceptā vista uz galda atdzīvosis, bet cieti vārītas olas kļūs sarkanas, tad viņš ticēsi!» Tai pašā brīdī olas kļuva sarkanas, bet vista pacēlās spārnos.

Austrlijā Lieldienu olas krāsc zaļas — pavasara un cerību krāsas. Konstantino biles kristītie labprāt olas krāso dzeltenas. Iespējams, ka tam ir kāds sakars ar zeltu. Taču jādomā, ka tuvāk patiesībai ir vēsturiska zīpa, kas vēsta par Krusta kara ierosinātāju Svēto Ludviku (1226. — 1270. g.). Viņš tika atbrīvots no sultāna gūsta un gatavojās atgriezties Francijā. Pirms atpakaļceļa bija sārkots ieplāns mielastā. kurā starp daudzīmēm bija dažādās krāsas krāsotas olas par godu kārālim.

Tomēr visizplatītākā Lieldienu olu krāsa ir sarkana. Tas saistīs ne vien ar legendām un seno ticību sarkanās krāsas mārīskam sākam, bet arī ar

konfekcīes, bet jo sevišķi galītās — šokolādes olas.

Lielājā Nedēļā salīmniecībās nobeīdza visus sagatavošanās darbus Lieldienās olas krāso ar dažādiem zīmējumiem.

Krāsotas olas svēti. Jau pirmkrustīgie mēdz viens otru apdāvīnāt ar Lieldienu olām, kas ir augšāmcīles simbols. Šī ola, kas liekas tik maza un bieži vien nenozīmīga, var kļūt par labu un izteiksmīgu ticības sludinātāju. Kaut gan mēs olai redzam tikai ārējo, cieto čaumalu, tomēr mēs esam pārliecināti, ka no tās var iznākt dzīva būtne. Kā lai mēs ietētu mazākām lietām, kurās Dievs atklājis, kaut jurekļu acīm nevarām skatīt? Vai par tādiem jūs nebrīnētos, kuri negribētu ticēt, ka no olas varētu iznākt dzīvs putns tādēj, ka svalgā olā, ja to sasit, nav atrodams? Tādēj līdzīgs tam, kurš negribētu ticēt, ka Kristus ir augšāmcīles un ka mēs neesim īstās tādēj, ka viņš kapā atradis tikai liki vai pat plēsīgus un trūdus?

Daudzās zemēs, tai skaitā Amerikā, tradicionālais Lieldienu simbols ir lillja. Tās krāsa un forma ir jaunas dzīves simbols.

Lieldienu dzīvnieks ir zaķis. Šī legenda cēlūs vāciņu, kur telkis, ka trūs dējis olas. Daudzās zemēs bērni Lieldienu zālājās tāpat kā Ziemassvētku vecīci, cerēdam, ka lillja un vīnus arī aiznesīs garīgās

oblātē, tā tagad krāsaina ola, ar kuru dalāmies un sveicinām svētkos.

Skaists ieradums vēsta: ja kāds celotājs ziemās laikā apmaiðas sniega kļumā, pletiek atcerēties, ar ko dalītas olas Lieldieni riņķi un ceļu viegli atrast.

Lieldienas ir tāri ķīmes svētki. Parasti šajā dienā neiet ciemos. Vienīga nodarbošanās šajā dienā ir laika apstākļu vērošana un labības ievākšanas apstākļu paregošana. Lieldienas svētdienas klusuma ievērošana saistīs ar senu ticējumu, ka šajā dienā zeme virsū ir mirušās dveles.

Otrās Lieldienas tiek pavadītas līksmas, priekā gaisotnē. Ar apsveikumiem ierodas tuvinieki, radinieki un kaimīni. Kam iespējams, dodas uz dievnamu.

Lieldienas vienmēr svītī svētdienā pēc pavasara pilnā Mēness, kas iestājies pēc 21. marta vai nedēļu vēlāk, ja pavasara pilnā Mēness fāze gadās uzsākta. Tātad visagrākās Lieldienas var būt 22. marta un visvēlākās 23. aprīli.

Līdz viduslaikiem Lieldienas svītīja veselu nedēļu, tad ierobežoja arī 3 dienām. Svītības vītolījumos kopīnāja dažādās Lieldienu skatu spēles. Brālu draudze augšāmcīšanās dievkalpojumus tur kāpētā, saulei lecot.

Sagaidīsim Lieldienu

svētkus ar gaisu priekulēm, kā ritausma izceļas pret

īsu ticību. (Svētā Pāvila vītolījums vēstule korintiešiem 15,15).

Dek. A. BUDZE
ATTĒLĀ: skats uz Olykalnu, prieķsplāna — bazīlika (Getzemane).

